

Geminidenactie vanaf het dak van de wereld

Alex Scholten ¹

1. Horsterdijk 6a, 6961 KP Eerbeek

Tijdens mijn omzwervingen rond de wereld was ik midden november in China om me aan te sluiten bij de succesvolle DMS-Leoniden expeditie. Terwijl de overige expeditieleden naar Nederland terugkeerden besloot ik nog enige tijd door China verder te reizen.

Oorspronkelijk had ik nog slechts twee resterende weken op mijn 30-dagen visum, maar al; spoedig heb ik dit tot 60 (mogelijk zelfs 90) dagen verlengd. Tijd genoeg dus om, ondanks de enorme reisafstanden, grote delen van China te verkennen.

Vanaf Beijing voerde een bijna 15 uur durende treinreis me naar Xi'an (bekend van het fascinerende terracottenleger), gevold door 18 uur treinen naar Chengdu. Hier beklom ik de duizende trap treden van de heilige berg Emeishan (ruim 3000 meter hoog).

Vanuit Chengdu vloog ik naar Lhaga in Tibet. Een fascinerende kleurrijke stad met het Potala Paleis (residentie van de verbannen Dalei Lama) en vele Tibetaanse kloosters,

Alles omringd door een landschap met zeer geërodeerde bergen en hier en daar witte pieken,

In totaal heb ik bijna twee weken in Tibet doorgebracht. Het leven in en rond de kloosters, de markten met een veelheid aan klederdrachten, een vriendelijke sfeer en onvergetelijk landschap.

Tijdens de maximumnacht van de Geminiden (13/14 dec) zat ik dus ook in Tibet en natuurlijk probeerde ik wat waarnemingen te doen. Ik combineerde dit met een bezoek aan het Samye-klooster, het oudste klooster van Tibet. (8^e eeuw) Samye ligt slechts 155 reiskilometers van Lhaga (op een hoogte van ca. 3700 meter), maar de reis erheen kostte me een hele dag!

a) de gemiddelde snelheid van een minibus is ongeveer die van een stadsbus.

b) de meeste vervoermiddelen vertrekken pas als ze vol zijn (en in Tibet bedoelen ze dus echt vol...)

De reis ging dus als volgt: ruim 2 uur wachten in Lhaga alvorens de minibus vol was; 3½ uur reizen door een breed vlak dal; 2½ wachten tot de veerboot (platbodem) vol is; bijna 2 uur slalommen door de zandbanken tegen de stroom van de Tsangpo (Brahmaputra-) rivier in; ½ uur achter in een truck via een hobbelige en stoffige weg naar Samye.

Het klein boerendorpje rond het Samye-klooster kende gelukkig geen elektrische verlichting. 's Avonds genoot ik eerst nog even van het 'lichtfeest' (met yakboterlampjes als kaarsjes voor de ramen en in de tempels), ter gelegenheid van de sterfdag van Tsongkhapa (de oprichter van het Geelkap- monnik- orde).

Voor het waarnemen nog een paar uurtjes slapen en tegen 1 uur lokale tijd (17 uur UT) stond ik op. In Tibet hebben ze dezelfde tijdzone als Beijing en omdat het zoveel westelijker ligt lijkt het veel op een dubbelde zomertijd. (zon op zijn hoogst rond 14 uur, zon op rond 9 uur en onder rond 19 uur)

Zoals gezegd fraai donker en een mooie heldere sterrenhemel.

Het enige probleem was het waarnemingsbeeldveld: om niet te veel te slepen met mijn matras, slaapzak en dekbedden (wel lekker warm ver beneden de -10° C) en nam ik waar vanaf het binnenpleintje voor mijn hotelkamer. (Deze 2 persoonskamer koste maar liefst 10 yuan, ongeveer 2,50 per nacht).

Een pleintje met omliggende muren bood dus maar een beeldveld met een straal van 25°. Als ik ging staan werd het beeldveld een stuk groter maar dit was kouder en minder aangenaam.

Al liggend nam ik bijna 5 uur waar en zag in totaal bijna 300 meteoren.

Uiteraard waren de meeste Geminiden.

Hoogtepunt was de -8 Geminidevuurbol die om 17:22 UT midden in mijn beperkte beeldveld verscheen.

Rond 6 uur 's morgens (lokale tijd; 22 uur UT) werden enkele Tibetaanse mede-hotel-gasten wakker en stonden op om naar de w.c. te gaan. Ze zullen wel even verbaasd hebben gekeken toen ze in de hoek van het binnenpleintje een matras etc. zagen liggen. Misschien dat ze zelfs aan hun gezichtsvermogen twijfelden, want hun activiteit was voor mij het sein mijn waarnemingen te beëindigen en toen de Tibetanen weer terugkeerden lag ik inmiddels al weer in mijn eigen bed!

Kortom een prima actie vanaf een unieke locatie. Een paar dagen later verliet ik Tibet via een boeiende 33 uur durende busrit over het Tibetaanse plateau noordwaarts, o.a. over een pas van ruim 5200 meter.

Grote droge grasvlakten met yak- en schaapskudden, omringd door besneeuwde bergpieken (soms meer dan 5000 meter hoog).

De rit bracht mij naar Golmend (niet ver van Delingha, één van de locaties van de DMS Leoniden-actie) waar ik dit verslag schrijf.

Mijn verdere plannen zijn nog enkele fascinerende bus- en treinreizen door de Qinghai- en Gansu-provincies terug naar Chengdu (in Sichuan, bekend vanwege zijn heerlijk pittige keuken).

Als ik mijn visum kan verlengen tot 90 dagen volgen dan mogelijk nog een boottocht over de Yangtze-rivier, Nieuwjaar in Shanghai, de unieke bevolkingsgroepen rond Kunming (Yunnan) in het grensgebied met Thailand en Laos, en daarna naar Hongkong.

Als alles volgens plan gaat keer ik dan begin februari terug naar Nederland.